

Ville Tavio ps

Kirjallinen kysymys Kiinasta ostettavista julkisista hankinnoista

Eduskunnan puhemiehelle

Julkisia hankintoja tehdään ulkomailta, jopa toisista maanosista, antamatta merkittävää painoarvoa suomalaisten työllistämiselle. Etenkin kiinalaiset valmistajat ovat pyrkineet saamaan tuotteitaan kaupaksi Eurooppaan.

Turkuun tulee ensi vuoden kesällä 42 uutta sähkölinja-autoa, jotka ostetaan kiinalaiselta BYD-valmistajalta. Turkuun saapuva hankinta on osa suurempaa, yhteensä 106 sähkölinja-auton tilausta.

Lähes samaan aikaan, kun BYD-tilauksesta uutisoitiin, Scania-yhtiö vahvisti lopettavansa bussikorituotantonsa Lahdessa. Tehdas on työllistänyt noin 340 ihmistä.

Suomalaisten työllistämisen kannalta on merkille pantavaa, että Suomen hallitus ei tiettävästi ole puuttunut tai yrittänyt puuttua Kiinasta tehtävään suureen autohankintaan, vaikka kotimaassa sijaitsevan tehtaan ongelmat ovat olleet selkeästi arvioitavissa koronavirusepidemian pienennettyä linja-autojen kysyntää maailmanlaajuisesti. Lahden seudulla työttömyys on jo entuudestaan korkea, lähes 20 prosenttia. Tehtaan sulkeminen vaikeuttaa alueen työllisyys- ja talustilannetta entisestään.

Sen sijaan, että valtio pohtii avun antamista kunnille jälkikäteen, kun työpaikkojen menettäminen on jo varmaa, pitäisi julkisen sektorin hankintoja tehdä kotimaassa suomalaisia työllistäen. Jos kotimaista valmistajaa ei löydy, pitää etsintä suunnata seuraavaksi muualle euroalueelle, ei Kiinaan.

Kiinasta tehtävien hankintojen ongelmallisuus ulottuu muihinkin näkökulmiin kuin työllistämiseen. Viimeisimpien 20 vuoden aikana Kiinan hiilidioksidipäästöt ovat yli kolminkertaistuneet. Luku on laskettu väkilukuun suhteutettuna, eli siinä on huomioitu Kiinan asukasluvun muutos.

Maakohtaisissa päästömäärissä mitattuna Kiina on maailman ylivoimaisesti suurin hiilidioksidipäästöjen aiheuttaja.

Suomessa ympäristövaikutukset huomioidaan tuotannossa. Suomalainen tehtaanpiippu on ekoteko ja hyvinvointivaltiomme mahdollistaja.

Kirjallinen kysymys KK 704/2020 vp

Kiinan talous perustuu valtiojohtoiseen ja valtapoliittiseen järjestelmään, jossa työolot ja niiden kehittäminen ovat usein länsimaisittain tarkastellen kyseenalaiset. Myös Kiinan ihmisoikeustilanne on huolestuttava.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mitä hallitus aikoo tehdä edistääkseen kotimaisten työntekijöiden työllistämistä julkisia hankintoja tehtäessä sekä

aikooko hallitus huomioida Kiinan ilmastopäästöt ja ihmisoikeustilanteen, kun julkisista hankinnoista päätetään?

Helsingissä 29.9.2020

Ville Tavio ps